

פרשת שמות

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲסוּרָה זֶה וַאֲרָאָה אֶת הַמְרָאָה הַגְּדוֹלָה... (ג, ג)

ר' יוחנן אמר: ג' פסיעות פסע משה. ריש לקיש אמר: לא פסע, אלא צווארו עיקם. אמר לו הקב"ה: נצטערת לראות, חייך שאגלה עליך. מיד "ויקרא אליו אלוקים מתוך הסנה" וגו'. (מדרש תנחומא)

היתכן ששכר כה גדול כהתגלות ה' וכמינויו של משה לגואלם של ישראל ינתן על מעשה כה פעוט של פסיעת 3 פסיעות או על עיקום הצוואר?
ה"סבא" מקלם מסביר על כך, שהנכונות שגילה משה בסורו לראות "מדוע לא יבער הסנה" גרמה לכל גדולתו, כי זה היה הצעד הראשון. על כך אמרו חז"ל: "פתחו לי פתח כפתחו של מחט, ואני אפתח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו".

בפרשה מקרים נוספים של השתדלות שפתחה פתח גדול:
★ משה משליך מטהו ארצה – "ויהי לתנין", בציווי ה' הוא אוחז בזנבו והנחש חוזר להיות כמקודם. האם הנס לא יכל להתרחש בלי שמשה יאחז בזנבו? - אלא, שהשתדלותו של משה גרמה לנחש להפוך למטה.
בלי השתדלות אין לצפות לניסים. עם השתדלות, ואפילו מועטת (כמו אחיזה בזנב) יתרחש הנס.

★ בתיה בת פרעה הלכה על שפת היאור וראתה את התיבה שבה שכב משה "במרחק אמות הרבה". ידה באורך אמה אחת. האם יש טעם שתשלח את ידה הקצרה? לכאורה לא. אבל היא הושיטה את ידה, ורש"י אומר: "אמתה" – ידה, שנשתרבה אמות הרבה". **בתיה השתדלה**, היא עסקה בפיקוח נפש ועשתה מה שיכלה, **ולכן זכתה לנס.**

משל לאדם רעב וצמא על סף מוות, שרואה מולו אולם מלא באוכל בתוך כלי זהב, והדלת נעולה. לו יצליח לפותחה – ינצל ממות-רעב ויתעשר. אולם המפתחות שלו לא מתאימים. רק אם ימצא כלי שמשייף ברזל וישייף את שיני המפתח כך שיתאים למנעול – רק אז יוכל להיכנס ולהינצל, ולא – ימות.
אך במשל יש לנו כלי ששייף את חוד המנעול. מספיק שנעשה השתדלות קטנה, והדלת תפתח לפנינו, שהרי הובטחנו: "הבא ליטרה, מסייעין אותו".

(לקח טוב)

פרשת וארא

אילו מכות קבלו המצרים בפרשה זו?

פרשת שמות

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲסוּרָה זֶה וַאֲרָאָה אֶת הַמְרָאָה הַגְּדוֹלָה... (ג, ג)

ר' יוחנן אמר: ג' פסיעות פסע משה. ריש לקיש אמר: לא פסע, אלא צווארו עיקם. אמר לו הקב"ה: נצטערת לראות, חייך שאגלה עליך. מיד "ויקרא אליו אלוקים מתוך הסנה" וגו'. (מדרש תנחומא)

היתכן ששכר כה גדול כהתגלות ה' וכמינויו של משה לגואלם של ישראל ינתן על מעשה כה פעוט של פסיעת 3 פסיעות או על עיקום הצוואר?
ה"סבא" מקלם מסביר על כך, שהנכונות שגילה משה בסורו לראות "מדוע לא יבער הסנה" גרמה לכל גדולתו, כי זה היה הצעד הראשון. על כך אמרו חז"ל: "פתחו לי פתח כפתחו של מחט, ואני אפתח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו".

בפרשה מקרים נוספים של השתדלות שפתחה פתח גדול:
★ משה משליך מטהו ארצה – "ויהי לתנין", בציווי ה' הוא אוחז בזנבו והנחש חוזר להיות כמקודם. האם הנס לא יכל להתרחש בלי שמשה יאחז בזנבו? - אלא, שהשתדלותו של משה גרמה לנחש להפוך למטה.
בלי השתדלות אין לצפות לניסים. עם השתדלות, ואפילו מועטת (כמו אחיזה בזנב) יתרחש הנס.

★ בתיה בת פרעה הלכה על שפת היאור וראתה את התיבה שבה שכב משה "במרחק אמות הרבה". ידה באורך אמה אחת. האם יש טעם שתשלח את ידה הקצרה? לכאורה לא. אבל היא הושיטה את ידה, ורש"י אומר: "אמתה" – ידה, שנשתרבה אמות הרבה". **בתיה השתדלה**, היא עסקה בפיקוח נפש ועשתה מה שיכלה, **ולכן זכתה לנס.**

משל לאדם רעב וצמא על סף מוות, שרואה מולו אולם מלא באוכל בתוך כלי זהב, והדלת נעולה. לו יצליח לפותחה – ינצל ממות-רעב ויתעשר. אולם המפתחות שלו לא מתאימים. רק אם ימצא כלי שמשייף ברזל וישייף את שיני המפתח כך שיתאים למנעול – רק אז יוכל להיכנס ולהינצל, ולא – ימות.
אך במשל יש לנו כלי ששייף את חוד המנעול. מספיק שנעשה השתדלות קטנה, והדלת תפתח לפנינו, שהרי הובטחנו: "הבא ליטרה, מסייעין אותו".

(לקח טוב)

פרשת וארא

אילו מכות קבלו המצרים בפרשה זו?

